

Návrh

NAŘÍZENÍ VLÁDY

ze dne.....2009,

kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

Vláda nařizuje podle § 123 odst. 6 písm. g) a podle § 129 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 362/2007 Sb.:

Čl. I

Nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění nařízení vlády č. 74/2009 Sb., nařízení vlády č.130/2009 Sb. a nařízení vlády č. 133 /2009 Sb., se mění takto:

1. V § 4 odst. 8 se slova „a 2“ nahrazují slovy „až 3“.
2. V § 4 odst. 10 se slova „a 2“ nahrazují slovy „až 3“.
3. V § 5 odst. 2 se písmeno e) zrušuje.
4. V § 5 odst. 2 se věta poslední včetně poznámky pod čarou č. 24 zrušuje.
5. V § 5 se doplňuje odstavec 3, který včetně poznámek pod čarou č. 18 a 18a zní:
„ (3) Zaměstnanci, který je zdravotnickým pracovníkem¹⁸⁾ poskytujícím zdravotní péči ve zdravotnickém zařízení, zařízení záchranné služby nebo zařízení sociálních služeb^{18a)}, přísluší platový tarif stanovený podle stupnice platových tarifů uvedené v příloze č. 3 k tomuto nařízení.

---

¹⁸⁾ § 2 písm. b) zákona č. 95/2004 Sb.

§ 2 písm. b) zákona č.96/2004 Sb.

^{18a)} § 11 odst. 1 a § 18b zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění zákona č. 548/1991 Sb., zákona č. 290/2002 Sb., zákona č. 189/2008 Sb. a zákona č. 108/2006 Sb.

§ 34 zákona č. 108/2006 Sb.“.

6. V § 8 odst. 1 se slova „nestanoví-li se v odstavci 4 jinak“ zrušují a číslo „3“ se nahrazuje číslem „4“.
7. V § 8 odst. 3 se slova „a zvláštního příplatku podle odstavce 4“ a slova „, a právo na zvláštní příplatek podle odstavce 4“ zrušují.
8. V § 8 se odstavec 4 zrušuje.
9. Za přílohu č. 2 se vkládá nová příloha č. 3, která zní:

„Příloha č. 3 k nařízení vlády č. 564/2006 Sb.

**Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů pro zaměstnance
uvedené v § 5 odst. 3
(v Kč měsíčně)**

Platový stupeň	Počet let započítatelné praxe	Platová třída															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	do 1 roku	7 680	8 340	9 040	9 800	10 630	11 520	12 500	13 570	14 720	15 960	17 340	18 790	20 370	22 110	24 000	26 040
2	do 2 let	7 970	8 660	9 380	10 180	11 050	11 970	12 970	14 080	15 270	16 560	17 990	19 490	21 150	22 940	24 910	27 020
3	do 4 let	8 260	8 990	9 730	10 560	11 460	12 410	13 460	14 620	15 850	17 200	18 690	20 240	21 950	23 810	25 850	28 030
4	do 6 let	8 570	9 330	10 120	10 960	11 900	12 890	13 980	15 180	16 450	17 850	19 390	20 990	22 770	24 710	26 820	29 100
5	do 9 let	8 920	9 680	10 500	11 380	12 350	13 380	14 510	15 760	17 070	18 520	20 120	21 790	23 630	25 640	27 830	30 190

6	do 12 let	9 260	10 040	10 890	11 800	12 820	13 880	15 050	16 360	17 710	19 210	20 880	22 610	24 520	26 600	28 880	31 320
7	do 15 let	9 610	10 440	11 310	12 260	13 300	14 410	15 610	16 980	18 400	19 950	21 670	23 470	25 450	27 620	29 970	32 500
8	do 19 let	9 970	10 830	11 740	12 710	13 810	14 950	16 200	17 620	19 090	20 690	22 490	24 360	26 410	28 650	31 110	33 730
9	do 23 let	10 340	11 230	12 190	13 200	14 330	15 520	16 810	18 280	19 800	21 480	23 330	25 280	27 400	29 740	32 290	35 000
10	do 27 let	10 750	11 670	12 650	13 700	14 880	16 110	17 440	18 980	20 560	22 290	24 210	26 230	28 440	30 860	33 510	36 310
11	do 32 let	11 150	12 100	13 130	14 220	15 450	16 720	18 120	19 700	21 340	23 140	25 120	27 220	29 510	32 030	34 770	37 690
12	nad 32 let	11 580	12 570	13 630	14 750	16 040	17 350	18 800	20 450	22 140	24 020	26 080	28 250	30 630	33 240	36 070	39 110 ⁴ .

Dosavadní příloha č. 3 se označuje jako příloha č. 4.

Čl. II

Nařízení vlády č. 133/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, se zrušuje.

Čl. III

Účinnost

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. července 2009.

Odůvodnění

Obecná část:

I. Důvod předložení

Na základě požadavku Ministerstva zdravotnictví na bezodkladné řešení kritické situace ve zdravotnictví spočívající v nedostatku kvalifikovaných zdravotnických pracovníků schválila vláda v demisi na svém posledním zasedání dne 6. května 2009 nařízení vlády č. 133/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů. Uvedené nařízení vlády, s cílem zlepšit platové podmínky zdravotnických pracovníků, založilo právo těchto pracovníků na zvláštní příplatek, který by jim příslušel vedle již dříve upravených titulů pro zvláštní příplatek. Nová úprava byla přijata v časové tísní, takže neproběhlo řádné připomínkové řízení. Nebyla oslovena všechna povinná připomínková místa podle Legislativních pravidel vlády a nebyla ani dodržena minimální lhůta pro sdělení připomínek. Přijaté účelové řešení navíc nekorespondovalo se systémem odměňování zaměstnanců ve veřejných službách a správě. **Navrhuje se proto přijmout opatření k odstranění systémových a věcných vad úpravy přijaté nařízením vlády č. 133/2009 Sb., s tím, že navýšení platů zdravotnických zaměstnanců v původně schválené výši bude jinou formou v nové úpravě zachováno.**

II. Popis problému:

Zdravotnictví se podle sdělení Ministerstva zdravotnictví potýká s nedostatkem kvalifikovaných zdravotnických pracovníků a trvalými odchody těchto pracovníků do jiných oborů nebo do zahraničí. Ministerstvo zdravotnictví proto požaduje důslednější ocenění vysoké náročnosti specifických prací spočívajících v poskytování zdravotní péče, s tím, že potřeba stabilizace zdravotnického personálu je vysoce aktuální. Jedná se o dlouhodobě nepříznivou situaci, jejíž příčiny a následky se v současné době neoddělitelně prolínají. Na jedné straně je jednou z příčin úbytku kvalifikovaných zdravotnických pracovníků nedostatečné ocenění trvalé vysoké zátěže spojené s výkonem jejich povolání, na druhé straně vede nedostatek těchto pracovníků k jejich přetížení a z toho plynoucímu vyššímu stresu, jehož důsledkem může být vyšší procento pochybení zdravotnických pracovníků a poškození pacientů.

Nedostatek lékařů se projevuje zejména u specializace geriatrické, oftalmologie, patologie, radiologie a zobrazovací metody, vnitřní lékařství, chirurgie, praktické lékařství pro děti a dorost

a všeobecné praktické lékařství, přičemž nepříznivá je i věková struktura praktických lékařů a zejména zubních lékařů.

Nedostatek všeobecných sester je dlouhodobě především v nepřetržitém provozu lůžkových zařízení, a to na pracovištích anestézie a resuscitace, jednotkách intenzivní péče, na odděleních péče o děti a v dalších klinických oborech.

Podle návrhu Ministerstva zdravotnictví by mělo být jedním ze stabilizačních opatření lepší platové ocenění zdravotnických pracovníků. Toto řešení schválila i předchozí vláda.

Nařízení vlády č. 133/2009 Sb., založilo právo zdravotnických pracovníků na zvláštní příplatek ve výši 3,5 % platového tarifu. Přijatá úprava má následující podstatné nedostatky:

- Podle § 129 odst. 1 a 2 zákoníku práce je možné poskytovat zvláštní příplatek pouze za práce spojené s mimořádnou neuropsychickou zátěží, rizikem ohrožení života a zdraví nebo s obtížnými pracovními režimy. Nelze tedy stanovit tento příplatek za výkon určitého povolání obecně, bez bližší specifikace prací spojených se ztěžujícími vlivy.
- Konstrukce zvláštního příplatku pro zdravotnické pracovníky definovaná stanoveným podílem (3,5%) z určeného platového tarifu exkluzivně zakládá trvalý valorizační mechanismus zvláštního příplatku pro jedinou skupinu zaměstnanců (zdravotnické pracovníky), ačkoliv podle zmocnění v § 129 odst. 3 zákoníku práce má určit výši příplatku zaměstnanci v rámci stanoveného rozpětí zaměstnavatel.
- V § 8 odst. 3 nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, je v současné době vyloučen souběh zvláštních příplatků. Pouze zvláštní příplatek za směnný provoz lze poskytovat spolu s jediným dalším zvláštním příplatkem. Nařízení vlády č. 133/2009 Sb. zavedlo výjimku z tohoto pravidla pro zdravotnické zaměstnance, na základě které zvláštní příplatky poskytované v současné době podle zákonných kritérií zůstanou zachovány, a vedle nich bude s účinností od 1. července 2009 poskytován plošně všem zdravotnickým zaměstnancům z týchž důvodů (zvýšená neuropsychická zátěž) další zvláštní příplatek ve výši 3,5% určeného platového tarifu.

- Závažným problémem je i vymezení osobní působnosti výše popsané úpravy. Vzhledem k tomu, že právo na zvláštní příplatek je podmíněno poskytováním zdravotní péče výhradně ve zdravotnických zařízeních nebo v zařízeních zdravotnické záchranné služby, nemůže být tento příplatek poskytován zdravotnickým zaměstnancům poskytujícím zdravotní péči v zařízeních sociálních služeb.

S ohledem na skutečnost, že právní úprava zvláštního příplatku pro zdravotnické pracovníky ve zdravotnických zařízeních a v záchranné službě je již platná (byla publikována pod č. 133/2009 Sb.) a praxe proto již počítá s plošným zvýšením platů pro uvedenou kategorii zaměstnanců o 3,5 % platových tarifů, je jedinou legální cestou, jak odstranit výše uvedené nedostatky právní úpravy při zachování platového zvýhodnění zdravotnických pracovníků schváleného vládou dne 6. května 2009, stanovení nové stupnice platových tarifů. Vydání této samostatné stupnice pro zdravotnické pracovníky je obsahem návrhu, přičemž úroveň jejich platového zvýhodnění a účinnost navrhované právní úpravy je shodná jako v případě zvláštního příplatku stanoveného nařízením vlády č. 133/2009 Sb. Toto nařízení se navrhuje zrušit.

III. Návrh řešení

Vzhledem k tomu, že zvláštní příplatek pro zdravotnické pracovníky je bez kritériálního rozlišení koncipován jako plošné právo všech zdravotnických pracovníků poskytujících zdravotní péči u stanoveného okruhu zaměstnavatelů, jedná se v podstatě o nepřímé zvýšení platových tarifů. Navrhuje se proto rozhodnutí o nezbytné úpravě platů ve zdravotnictví provést touto formou, upustit od deformace platového systému a zavést s účinností od 1. července 2009 zvýšenou samostatnou stupnici platových tarifů pro zdravotnické pracovníky poskytující zdravotní péči. Toto zvýšení by mělo činit 3,5 % oproti stupnici platových tarifů uvedené v příloze č. 2 k nařízení vlády č. 564/2006 Sb., zvýšené s účinností od 1. června 2009 nařízením vlády č. 130/2009 Sb. Zdravotní péči se pro tento účel rozumí zdravotní péče definovaná zákonem č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

Dále se navrhuje uplatnit novou zvýšenou stupnici platových tarifů pro zdravotnické pracovníky univerzálně, a to bez ohledu na typ zaměstnavatele (tedy i v zařízeních sociální péče). Tento postup by měl vyloučit případné (důvodné) pochybnosti o rovném přístupu k odměňování zaměstnanců vykonávajícím shodnou práci a námitky o porušování ústavní zásady

„spravedlivé odměny za práci“ a principu „rovného odměňování“ [čl. 3 odst. 1 a čl. 28. Listiny základních práv a svobod a § 109 odst. 4 zákoníku práce].

IV. Ekonomický dopad

Zvýšení stupnice platových tarifů o 3,5 % by si v resortu Ministerstva zdravotnictví vyžádalo od 1. 7. do konce roku 2009, včetně odvodů na zdravotní a sociální pojištění a příspěvku do FKSP, náklady ve výši 405 mil. Kč a v celoročním vyjádření pro rok 2010 se jedná o 810 mil. Kč. Navrhovaná změna by se týkala cca 72 tis. zaměstnanců resortu zdravotnictví, včetně civilních zaměstnanců resortu obrany. Tyto náklady jsou shodné, jako finanční náklady potřebné pro realizaci nařízení vlády č. 133/2009 Sb., které se současně navrhuje zrušit.

V resortu Ministerstva vnitra by se navrhovaná změna týkala 382 osob a vyžádala by si finanční náklady ve výši 2,3 mil. Kč

V resortu Ministerstva spravedlnosti by se navrhovaná úprava týkala Vězeňské služby, která poskytuje zdravotní péči ve svých zdravotnických zařízeních osobám ve výkonu vazby, osobám ve výkonu zabezpečovací detence a osobám ve výkonu trestu odnětí svobody a dále též příslušníkům a občanským zaměstnancům Vězeňské služby. Na plnění tohoto úkolu je ve Vězeňské službě systemizováno 118,5 tabulkových míst lékařů a Vězeňská služba jako organizační složka státu zaměstnává 221 dalších zdravotnických pracovníků (všeobecná sestra, vrchní všeobecná sestra, nutriční terapeut, fyzioterapeut, biomedicínský inženýr, zdravotní laborant aj.). Nárůst výdajů na platy by představoval ve II. pololetí roku 2009 cca 1,8 mil. Kč a v následujících letech cca 3,6 – 4 mil. Kč ročně.

Podle statistických údajů bylo v roce 2008 v 5 ústavech sociální péče Ministerstva práce a sociálních věcí 116 zdravotnických pracovníků, v zařízeních sociálních služeb, která zřizují kraje, města a obce, 6 847 zdravotnických pracovníků. Předpokládané výdaje na realizaci navrhované úpravy platových tarifů by včetně souvisejících výdajů činily od 1. 7. 2009 pro 116 zdravotnických pracovníků v 5 ústavech sociální péče MPSV 634 tis. Kč. Pro 6 847 zdravotnických pracovníků v zařízeních sociálních služeb, která zřizují kraje, města a obce, se finanční náklady odhadují na 35 056 tis. Kč. Průměrný platový tarif by vzrostl u zdravotnických pracovníků v ústavech sociální péče Ministerstva práce a sociálních věcí o 666 Kč, u zdravotnických pracovníků zařízení sociálních služeb, která zřizují kraje, města a obce o 628 Kč.

V. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s komunitárním právem

Navrhovaná právní úprava je v souladu se zákoníkem práce. Návrh respektuje zásadu rovnosti mezi muži a ženami, není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, ani s právem Evropské unie, nemá dopad do životního prostředí a neovlivňuje podnikatelské prostředí.

Zvláštní část:

K čl. I bodům 1 a 2

Jedná se o legislativně technické úpravy související s realizací bodů 5 a 9.

K čl. I bodu 3

V souvislosti s navrhovaným založením práva zdravotnických pracovníků na samostatnou (třetí) stupnici platových tarifů se ustanovení § 5 odst. 2 písm. e) zrušuje.

K čl. I bodu 4

V návaznosti na bod 3 [zrušení § 5 odst. 2 písm. e)] se poslední věta § 5 odst. 2 stává nadbytečná.

K čl. I bodu 5

Jedním z opatření, která by měla napomoci při řešení kritické situace ve zdravotnictví spočívající v nedostatku kvalifikovaných zdravotnických pracovníků, při poskytování zdravotní péče, by mělo být zavedení samostatné zvýšené stupnice platových tarifů pro tyto zaměstnance.

Rozsah poskytování zdravotní péče vymezují zákony č. 95/2004 Sb. a zákon č. 96/2004 Sb., v návaznosti na zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. Zdravotní péčí se podle uvedených zákonů rozumí zejména preventivní, léčebná, diagnostická, dispenzární, rehabilitační, ošetrovatelská, přednemocniční neodkladná zdravotní péče a sociálně zdravotní péče, výkon zdravotního dozoru, lékárenská péče a porodní asistence, včetně přímého odborného zdravotnického řízení zdravotní péče s účastí na jejím poskytování.

Předpokládá se, že navrhovaná změna částečně zvýší atraktivnost zdravotnických povolání na trhu práce a napomůže ke stabilizaci zdravotnického personálu ve zdravotnických zařízeních a v zařízeních sociálních služeb.

K čl. I bodům 6 až 8

Nařízení vlády č. 133/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, upravilo právo zdravotnických pracovníků na zvláštní příplatek, který by jim příslušel vedle již dříve upravených titulů pro zvláštní příplatek. Podmínky pro poskytování tohoto zvláštního příplatku i způsob jeho konstrukce, založený na valorizačním mechanismu, nekorespondují se zmocňovacím ustanovením v § 129 zákoníku práce. Změny § 8 nařízení vlády č. 564/2006 Sb. založené nařízením vlády č. 133/2009 Sb. se proto navrhuje zrušit a zvýšení platů zdravotnických pracovníků se navrhuje provést zavedením zvláštní stupnice platových tarifů pro tyto pracovníky, a to pro všechny zdravotnické pracovníky poskytující zdravotní péči, bez ohledu na zaměstnavatele.

K čl. I bodu 9

Navrhovaná nová stupnice platových tarifů (příloha č. 3 k nařízení vlády č. 564/2006 Sb.) byla vypočtena ze stupnice uvedené v příloze č. 2 k uvedenému nařízení vlády č. 564/2006 Sb., přičemž se již vycházelo ze zvýšení této stupnice, k němuž došlo s účinností od 1. června 2009 nařízením vlády č. 130/2009 Sb. Zvýšení platových tarifů v samostatné stupnici pro zdravotnické pracovníky se navrhuje o 3,5 %. Při konstrukci uvedené stupnice byla dodržena kritéria stanovená v § 123 odst. 5 zákoníku práce. Realizace uvedeného návrhu nepředpokládá dodatečné finanční prostředky ze státního rozpočtu, ale zatíží rozpočty zdravotních pojišťoven a rozpočty územních samosprávných celků.

K čl. II

Pro jednodušší orientaci v platových předpisech se navrhuje nařízení č. 133/2009 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, zrušit.

K čl. III

Účinnost nařízení vlády se navrhuje od 1. července 2009, tak, aby toto nařízení vlády nahradilo právní úpravu stanovenou nařízením vlády č. 133/2009 Sb., které by jinak k tomuto datu nabylo účinnosti.